

CUỘC ĐIỀU TRA VỀ LỖI PHÁT ÂM TRONG TIẾNG ANH CỦA SINH VIÊN CHUYÊN NGỮ TRƯỜNG ĐẠI HỌC CỬU LONG

Nguyễn Anh Tài*, Nguyễn Thanh Trúc*

TÓM TẮT

Nghiên cứu được thực hiện để kiểm tra lỗi phát âm của sinh viên ở Đại học Cửu Long. 57 sinh viên năm hai chuyên Ngôn Ngữ Anh tham gia vào khóa học phát âm. Dữ liệu được thu thập từ hai nguồn: nội dung ghi âm tại nhà và phần video được quay trên lớp. Kết quả nghiên cứu cho thấy rằng sinh viên gặp khó khăn nhất trong việc phát âm phụ âm sát, âm tắc sát và phụ âm sát răng cũng như một số nguyên âm /f/. /θ/. /dʒ/ và /i:/. Nhiều giải pháp cũng được đề xuất nhằm nâng cao chất lượng phát âm trong môi trường học thuật ở Đồng bằng sông Cửu Long nói chung và ở Đại học Cửu Long nói riêng.

Từ khóa: lỗi phát âm, phụ âm sát, âm tắc sát, phụ âm sát răng, giải pháp

ABSTRACT

The research was conducted to examine English pronunciation errors that students experienced at Mekong University. Participants were 57 sophomores majoring in English at Mekong University and taking part in an English pronunciation course. Data collected from the two tasks: students' audio files recorded at home and video files recorded in class. The study results reveals that the students have the most difficulty in pronouncing the English fricatives /f/, /θ/, the affricates /tʃ/ and /dʒ/ and dental fricatives /θ/ as well as vowels such as /i:/. Several pedagogical implications were suggested for better quality of English pronunciation in academic environment in the Mekong Delta of Vietnam in general and at Mekong University in particular.

Key words: English pronunciation errors, fricatives, affricates, dental fricatives, implications.

1. Giới Thiệu¹

Mục đích chính yếu nhất của người học tiếng Anh là có thể phát âm tốt để giao tiếp tốt, người học cố gắng phát âm như người bản xứ để đạt được hiệu quả giao tiếp tốt. Tuy

nhiên, trong thực tế, kết quả đạt được không như mong đợi, cho nên việc nắm vững cách phát âm tiếng Anh là một vấn đề cấp bách đã và đang tạo được sự quan tâm không những từ phía người học mà còn từ phía người dạy.

Đối với sinh viên ngôn ngữ Anh trường Đại Học Cửu Long, nhu cầu phát âm tốt để giao tiếp tốt trong môi trường làm việc sau khi

* Thạc sĩ, Khoa Ngoại ngữ, Trường Đại học Cửu Long

tốt nghiệp thì rất cấp thiết. Tuy nhiên, thực tế gặp phải vấn đề lớn đối với phát âm chẳng hạn như nguyên âm, phụ âm, nhấn từ, nhấn câu, ngữ điệu và luyện láy. Những vấn đề trên đã ảnh hưởng rất lớn đến khả năng giao tiếp và học tập.

Với vấn đề trở ngại trên, chúng tôi đã thực hiện cuộc điều tra về những vấn đề phát âm mà sinh viên ngôn ngữ Anh trường Đại Học Cửu Long gặp phải. Chúng tôi xem xét nguyên nhân, đưa ra một số hoạt động giảng dạy để giúp sinh viên vượt qua những vấn đề này.

2. Phát âm trong tiếng Anh

Các đặc điểm trong phát âm tiếng Anh

Theo Burn (2003) thì người nói tiếng Anh cần đạt được (1) tính dễ hiểu, (2) tính hiểu được và (3) tính có thể lý giải được. Với ba đặc điểm trên thì ông Burn tin rằng dù người nói có mắc một ít lỗi trong từ vựng và văn phạm thì phát âm của họ vẫn được hiểu rõ nhờ vào phát âm và ngữ điệu tốt khi nói. Trong phát âm tiếng Anh, có hai đặc điểm chính để tạo thành âm trong tiếng Anh bao gồm (1) đặc điểm đoạn tính (segmental features) và (2) đặc điểm siêu đoạn tính (suprasegmental features). Trong đó, đặc điểm đoạn tính bao gồm âm vị, phụ âm (bật hơi, không bật hơi), nguyên âm đơn (dài, ngắn) và nguyên âm đôi. Đặc điểm siêu đoạn tính bao gồm luyện âm, ngữ điệu và âm nhấn (nhấn từ và câu). Trong giảng dạy trước đây, đặc điểm đoạn tính được chú trọng tuy nhiên ông Burn (2003) cho rằng việc chú trọng vào đặc điểm siêu đoạn tính khi dạy sẽ làm cho việc phát âm dễ hiểu hơn và ông cũng đề xuất

việc kết hợp cả đặc điểm đoạn tính và siêu đoạn tính khi dạy phát âm.

Những khó khăn khi học phát âm tiếng Anh

Nhiều nghiên cứu trong và ngoài nước cho thấy người học gặp nhiều khó khăn trong phát âm tiếng Anh. Tiêu biểu là nghiên cứu của Tam (2005) cho thấy rằng người nói thường mắc lỗi bỏ âm, thừa âm và nhầm âm. Còn Ahmad (2011) thì cho rằng người Ả Rập thường hay gặp một số lỗi phát âm về phụ âm như /p/, /d/, /v/, /tʃ/, /z/, and /dʒ/.

3. Những khó khăn của người Việt khi học phát âm tiếng Anh

Ảnh hưởng của tiếng Việt đối với phát âm cuối trong tiếng Anh

Đối với người Việt, tiếng Việt có ảnh hưởng lớn khi phát âm tiếng Anh. Theo Ha (2005) thì người Việt thường hay bỏ âm cuối và phát âm /z/ thành /s/, /l/ thành /n/ và /ð/ thành /t/. Tiếng Việt chỉ có 6 phụ âm (*p, t, k, m, n, and ng*) trong khi tiếng Anh thì có vô số phụ âm. Khi những phụ âm sau /s/, /z/, /l/, /ð/, /f/, /v/ chỉ xuất hiện ở vị trí đầu từ trong tiếng Việt, nên người Việt sẽ gặp nhiều khó khăn khi phát âm những phụ âm này ở vị trí cuối từ.

Phụ âm trong tiếng Việt sẽ ảnh hưởng đến khả năng tiếp thu của người học đối với phụ âm tiếng Anh /ʃ/, /z/, /dʒ/ and /tʃ/.

Phụ âm trong tiếng Anh mà người học thường mắc lỗi là phụ âm xát /ʃ/, /z/, /dʒ/ and /tʃ/ bởi vì họ thường quên phát âm phụ âm cuối. Theo Avery and Ehrlich (1995, p.154), những phụ âm xát trên không xuất hiện ở vị

trí cuối từ trong tiếng Việt do đó người Việt sẽ phát âm theo thói quen trong tiếng Việt là bỏ luôn những âm đó. Hơn nữa, tiếng Việt là tiếng đơn âm trong khi tiếng Anh là tiếng đa âm, do đó người Việt sẽ gặp nhiều khó khăn khi phát âm những phụ âm ở giữa và cuối từ.

Những nghiên cứu trên đã chỉ ra lỗi phát âm của người Việt khi học phát âm tiếng Anh. Tuy nhiên, chưa có nhiều nghiên cứu tổng hợp những lỗi phát âm và chỉ ra những vấn đề người học mắc phải cũng như những giải pháp từ giáo viên giúp người học giải quyết khó khăn. Vì lý do đó, bài nghiên cứu này sẽ chỉ ra những lỗi mà người học phải đối mặt và làm thế nào họ cải thiện được phát âm với sự hỗ trợ từ giáo viên thông qua việc trả lời ba câu hỏi sau:

1. Sinh viên chuyên ngữ của trường Đại Học Cửu Long có thể mắc phải những lỗi phát âm nào?
2. Những nguyên nhân của lỗi phát âm là gì?
3. Làm thế nào giáo viên có thể giúp sinh viên Đại Học Cửu Long vượt qua những vấn đề phát âm đó?

4. Phương pháp

Để tìm câu trả lời cho các câu hỏi nghiên cứu, bài nghiên cứu này sử dụng phương pháp định tính để thu thập dữ liệu thông qua các file ghi âm của sinh viên ở nhà và phim ghi hình trên lớp. Chúng tôi cũng sử dụng phương pháp miêu tả để phục vụ cho việc điều tra về lỗi phát âm của sinh viên chuyên ngữ Đại Học Cửu Long.

Người tham gia

57 sinh viên năm hai chuyên ngữ bao gồm 10 nam và 47 nữ, tuổi từ 19 đến 20 đang theo học ở trường Đại Học Cửu Long, ở tỉnh Vĩnh Long. Họ đã học tiếng Anh được 9 năm, bao gồm 7 năm ở bậc phổ thông và 2 năm ở bậc đại học. Họ đã học xong hai học kỳ về ngữ âm thực hành do đó kiến thức về phát âm của họ được cho là ngang nhau.

Công cụ nghiên cứu

Để trả lời cho hai câu hỏi nghiên cứu đầu tiên, hai công cụ được sử dụng là (1) file ghi âm của sinh viên ở nhà và (2) phim ghi hình sinh viên ở lớp. file ghi âm về một đoạn văn ngắn được lựa chọn theo sở thích cũng như độ khó và được giáo viên thông qua trước khi ghi âm. Phim ghi hình được giáo viên cung cấp ngay trước khi ghi hình để kiểm tra mức độ thật về trình độ phát âm của sinh viên.

Tiến trình

Tiến trình được thực hiện qua những bước sau:

1. Các nghiên cứu có liên quan đến phát âm tiếng Anh được lựa chọn, phân loại và nhóm theo từng mục.

2. Sinh viên được yêu cầu đọc một đoạn tiếng Anh ngắn ở nhà và tự ghi âm. Nội dung bài được sinh viên chọn nhưng sau đó phải được giáo viên thông qua để đảm bảo tính thích hợp về nội dung và độ khó. Bên cạnh đó, họ cũng được yêu cầu ghi hình trên lớp và nội dung bài được giáo viên chỉ định. Người nghiên cứu muốn biết kết quả sẽ khác biệt như thế nào khi sinh viên thực hiện việc ghi âm ở

nhà có chuẩn bị trước và ghi hình trên lớp mà không có chuẩn bị trước.

3. Chúng tôi phân tích các đặc điểm về phát âm. Dữ liệu có được sẽ được trình bày dưới dạng biểu đồ đề nhấn mạnh đến lỗi phổ biến mà sinh viên gặp phải.

4. Khi có kết quả so sánh, phương pháp mô tả sẽ được áp dụng để trình bày những đặc điểm nổi bật về lỗi phát âm về nguyên âm và phụ âm của sinh viên. Kết quả đạt được sẽ

được so sánh để chỉ ra sự khác biệt về số lỗi phát âm khi sinh viên ghi âm ở nhà và ghi hình trên lớp.

5. Kết quả

Kết quả từ file ghi âm

Trong số nhiều lỗi phát âm tiếng Anh như nguyên âm, phụ âm, âm luyến và âm cuối, có 4 loại lỗi chính được tìm ra được minh họa trong bảng sau.

Lỗi phụ âm từ file ghi âm

Loại lỗi phụ âm		Số lượng tham gia
Bỏ âm	Âm giữa: l,ei, k, dʒ Âm cuối: z,s,t,v,l	40
Âm hay nhầm lẫn	t= tʃ	20
	tr = tʃ	25
	ð=z/d	30
	ʃ= s	25
	dʒ= tʃ	35
	P=b	15
	θ= s	30
Thừa âm	s, z	35
Âm nối		35

Kết quả từ phim ghi hình*Lỗi phụ âm từ phim ghi hình*

Loại lỗi phụ âm		Số lượng tham gia
Bỏ âm	Âm giữa: l,ei, k, dʒ Âm cuối: z,s,t,v,l	45
Âm hay nhầm lẫn	t = tʃ	27
	tr = tʃ	26
	ð = z/d	37
	ʃ = s	29
	dʒ = tʃ	39
	p = b	18
	θ = s	36
Thừa âm	s, z	35
Âm nói		35

Như được trình bày ở trong bảng, lỗi phổ biến nhất là bỏ âm cuối, điều này có thể giải thích vì người Việt không quen với việc phát âm âm cuối (Hai, 2016). Hơn nữa, một vài âm như /z, dʒ, tʃ/ thực sự rất khó cho người Việt phát âm đặc biệt khi những âm này xuất hiện ở vị trí cuối từ. Những âm này gây ra nhiều khó khăn cho người học vì không có âm tương đồng trong tiếng Việt. Vì không phát âm cuối trong tiếng Việt, nên người Việt thường đem thói quen này áp dụng trong việc phát âm

tiếng Anh. Bên cạnh đó, đối với âm mới như /z/, người Việt thường có khuynh hướng phát âm thành /s/.

Đối với một số âm như /z, tʃ, ʃ, dʒ, and θ/, người học thường phát âm thành /t/ và /tʃ/. Theo Roach (1990), người học quên rằng âm /t/ chỉ bật hơi ở đầu mỗi từ, do đó họ bật hơi âm /t/ ở mọi vị trí của từ. Hơn nữa, người học cũng bối rối trong việc phát âm âm bật và âm tắt xát. Âm tắt xát là âm bật kết hợp với âm xát bằng cách làm cho các cơ quan phát âm

cọ xát lâu hơn để tạo ra âm xát. Một số người học không phân biệt được âm bật hơi và âm xát nên khó có thể hiểu được họ đang phát ra âm gì. Việc phát âm /s/ thành âm /ʃ, ʒ/ or /ʒ, ʒ/ cũng rất phổ biến do người học cầu thả và lười trong phát âm. Bên cạnh đó, việc thừa âm

cũng xảy ra thường xuyên. Người học thường phát âm cuối quá nhiều với /s/ và /z/.

Về lỗi phát âm nguyên âm, người học thường hay lẫn lộn giữa các nguyên âm /ɪ/. /ɔ:/. /ʊ/ và /i:/. /e/.

Lỗi nguyên âm từ nội dung ghi âm

Âm gây nhầm lẫn	Lỗi nguyên âm	Số người mắc lỗi	
		(57 người tham gia)	Số lỗi
	/ɪ/ = /e/	8	9
	/ɔ:/ = /ʊ/	10	12
	/ʊ/ = /ɔ:/	8	11
	/i:/ = /e/	8	9

Lỗi nguyên âm từ nội dung ghi hình

Âm gây nhầm lẫn	Lỗi nguyên âm	Số người mắc lỗi	
		(ghi hình trên lớp)	Số lỗi
	/ɪ/ = /e/	4	4
	/ɔ:/ = /ʊ/	8	8
	/ʊ/ = /ɔ:/	14	18
	/i:/ = /e/	26	26

Có thể thấy rằng người học gặp vấn đề phát âm với những âm lạ như /ɪ/ = /e/ và có khuynh hướng phát âm thành /e/. ngoài

ra, người học cũng phát âm nguyên âm dài /ɔ:/ and /i:/ thành nguyên âm ngắn /ɔ:/ and /i:/ và ngược lại.

6. Thảo luận

Có thể thấy rằng người học đạt kết quả tốt hơn đối với nội dung ghi âm ở nhà so với nội dung ghi hình trên lớp vì họ có thời gian chuẩn bị hơn, có không gian quen thuộc và không chịu áp lực từ bạn bè và thầy cô.

Kết quả cũng cho thấy người học bị ảnh hưởng của tiếng mẹ đẻ trong phát âm đặc biệt là âm cuối và những âm không có trong tiếng Việt. Hơn nữa người học cũng chưa có sự chú trọng đầy đủ về đặc tính siêu đoạn tính của ngữ âm như âm nối, ngữ điệu, nhấn âm ... do đó việc phát âm sẽ không mạch lạc và trôi chảy.

Nghiên cứu cũng chỉ ra được việc người học chú trọng phát âm giống người bản xứ, tuy nhiên với môi trường ngôn ngữ hạn chế vì tiếng Anh chỉ là ngoại ngữ, thì việc phát âm để có thể giao tiếp tốt chính là mục tiêu có thể đạt được thay vì cố phát âm giống người bản xứ.

Có kiến thức về hệ thống ngữ âm thì cần thiết cho giáo viên giúp sinh viên phát âm tốt cũng như đưa ra phản hồi cho sinh viên. Giáo viên cần được cung cấp khóa học và tài liệu có liên quan cũng như trang thiết bị để đảm bảo tính hiệu quả trong giảng dạy. Đặt người học làm trung tâm và giáo viên chỉ đóng vai trò là người hướng dẫn. Thay đổi phương pháp giảng dạy từ việc tập trung vào đặc điểm đoạn tính sang đặc điểm siêu đoạn tính của ngữ âm cũng như chuyển từ khả năng ngôn ngữ sang khả năng giao tiếp (Morley, 1991). Điều đó có nghĩa là người học không cần phải phát âm giống người bản xứ nhưng phải đạt được sự dễ hiểu trong giao tiếp.

Giáo viên có thể tăng cường khả năng phát âm của người học thông qua các hoạt động nghe nói như nói trước lớp, đóng vai,

thảo luận nhóm ... như Grant (2014) đã nhấn mạnh người học sẽ tiến bộ trong phát âm nếu họ được tạo cơ hội luyện tập nhiều hơn. Do đó việc học phát âm không chỉ đơn thuần là nhớ cách phát âm từ đó như thế nào mà phải ứng dụng trong thực tế giao tiếp. Giáo viên phải có sự tự tin và linh hoạt trong giảng dạy phát âm để giúp người học đạt mục tiêu trong học tập.

7. Kết luận

Người học có khuynh hướng bỏ âm cuối và phát âm nguyên âm tiếng Anh giống nguyên âm tiếng Việt. Đa số giáo viên tiếng Anh có khuynh hướng giúp sinh viên đạt được phát âm giống người bản xứ. Tuy nhiên, nghiên cứu này cho thấy rằng ảnh hưởng của tiếng Việt đối với phát âm của người học là rất lớn. Do đó, giúp sinh viên phát âm đúng và đạt hiệu quả trong giao tiếp là điều cấp thiết phải làm.

Nghiên cứu cũng cho thấy rằng nếu người học có thời gian chuẩn bị trong môi trường quen thuộc thì họ sẽ phát âm tốt hơn với tinh thần thoải mái hơn.

Nghiên cứu này đã đạt được mục tiêu. Tuy nhiên, số lượng người tham gia còn ít (57) cũng ảnh hưởng đến độ tin cậy của nghiên cứu này. Một hạn chế khác của nghiên cứu này là không có sự đánh giá phát âm người tham gia từ người bản xứ, làm ảnh hưởng đến tính khách quan và chính xác của kết quả nghiên cứu. Nghiên cứu này cũng không sử dụng phần mềm thống kê chuyên dụng như SPSS mà chỉ mang tính liệt kê lỗi của người học làm cho phần trình bày kết quả nghiên cứu còn hạn chế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ahmad, J. (2011). Pronunciation Problems among Saudi Learners: A Case Study at the

- Preparatory Year Program, Najran University Saudi Arabia. *Language in India*, 11(7). http://tapchi.vnu.edu.vn/Ngoaingu_1/Bai3.pdf.
2. Avery, p.& Ehrlich, S. (1995). *Teaching American English Pronunciation*. Hong Kong: Oxford University Press.
 3. Burns, A. (2003). *Clearly speaking: Pronunciation in action for teachers*. National Center for English Language Teaching and Research, Macquarie University, Sydney NSW 2109.
 4. Grant, L. (2014). Students would make better progress in pronunciation if they just practiced more. *Pronunciation myths: Applying second language research to classroom teaching*, 137-59.
 5. Ha, C. T. (2005). Common pronunciation problems of Vietnamese learners of English. *Journal of Science-Foreign Languages*. Retrieved from: <http://news.vnu.edu.vn>.
 6. Hai, Y.V. (2016). *Exploring English Pronunciation Teaching in Vietnam*. Master Thesis.
 7. Morley, J. (1991). Trippingly on the tongue: Putting serious speech/pronunciation instruction back in the TESOL equation, *ESL Magazine*, issue January/ February, 20-23.
 8. Roach, P. (1990). *English phonetics and phonology-A practical course*. Cambridge: Cambridge University Press.
 9. Tam, H. C. (2005). Common pronunciation problems of Vietnamese learners of English. *Journal of Science Foreign Language*. Retrieved from <http://news.vnu.edu.vn>.

Ngày nhận bài: 8/10/2017

Ngày gửi phản biện: 5/12/2017